



(Продължение от бр. 9/2006 г.)

## Застраховане на реколтата

# МИЛИОНИ ЛЕВОВЕ ПОД ОТКРИТО НЕБЕ БЕЗ ЗАСТРАХОВКА

● *Земеделците в районите на Видин и Лом нямат защита от нито една застрахователна компания*

Първоначално се говореше, че след приемането ни в ЕС ще се субсидира по 6 евро на декар обработваема площ. Затова арендаторите доста усилено започнаха да изкупват земята. На земеделските производители от 2007 г. ще се отпускат по 20 лв. на декар държавна субсидия в зависимост от отглежданата култура. При отпуснатите субсидии не се говори за задължително застраховане.

Застраховането на селското стопанство трябва относно да бъде задължително - смята д-р Димитър Цолов. По мое лично мнение - твърди той - трябва да се въведе задължително застраховане за основните рискове: градушка, буря, проливен дъжд и пожар. Това ще даде сигурност на селскостопанските производители както и на магистратите от ЕС, че инвестициите им ще бъдат възстановени, ако се появят щети. Застрахователните компании ще акумулират средства, с които адекватно ще се обезщетяват изпадналите в нужда стопани, а сформираният по-голям портфейл от застраховки ще намали цената на предлаганата услуга.

### КАК Е РЕШЕН ПРОБЛЕМЪТ В НАПРЕДНАЛИТЕ ДЪРЖАВИ

В Европа обикновено между 40 и 65 процента от себестойността на произведената продукция се субсидира от държавата, а при износ на стоката тази субсидия се покрива.

В някои страни като Япония, Швеция, Канада, САЩ, Мексико, Бразилия и Испания



правителствата участват съвместно с частния застрахователен сектор в програми за решаване на проблема с катастрофичните събития. Във Франция например дотациите от държавата достигат до 60% от разходите за производство на земеделските култури. Затова стопаните в тези държави сами се застраховат. В една съседна Гърция например застраховането на земеделските култури е задължително при отпускане на субсидии чрез европейските фондове.

В САЩ има многорискова (по седем риска) застраховка в зависимост от това къде се намира земеделската култура териториално. В Южните щати държавата субсидира до 75% от тази застраховка, а останалите 25 на сто се покриват от фермера.

## ДЪРЖАВАТА ИЗРАЗХОДВА ПАРИТЕ, БЕЗ ДА ПОЧИСТИ РЕЧНИТЕ КОРИТА ОТ НАВОДНЕНИЯТА ПРЕЗ 2005 - СМЯТАТ ЗАСТРАХОВАТЕЛИ

**СВЕТЛА МАРКОВА**, директор „Селскостопанско застраховане“ в ЗПАД „Алианц България“

Превлажнената почва вследствие миналогодишните валежи е една предпоставка за неблагоприятно развитие на културите и през тази година. През тази пролет имаме отделни засегнати райони с житни култури. Трудно се обработва почвата за пролетните култури, закъснява тяхната сеитба. Освен това има и измръзнали земеделски култури - ечемик и рапица, по-малко пшеница, но това са частични случаи в Североизточна България в района на Разград, Добрич, Силистра, Айтос.

Смятам, че щетите през 2005 година не са в резултат толкова на наводненията, а на проливните дъждове, придружени с градушки.

Най-големи за нашата компания бяха щетите на интензивните култури (тютюни, зеленчуци) за района на Стара Загора, като са изплатени над 850 хил.лева. Много тежко беше положението и в района на Русе, гр.Бяла, където щетите са за над 300 хил.лева.

Застраховането на реколтата не е печеливша дейност. Дори след миналогодишните наводнения няма раздвижване на този пазар, хората бързо забравят за сполетялото ги бедствие.

Министерството на земеделието за наводненията райони през 2005 г. разпределя чрез фонд „Земеделие“ по 10 лева на декар обезщетение. За последните наводнения от тази пролет също са разпределени около 1 млн.лв. за засегнатите земеделски култури.

**СТАНИМИР НЯГОЛОВ**, главен експерт „Общо застраховане“ в ЗК „Орел“ АД

В някои селища на Северна България в района между градовете Плевен и Левски вследствие пороищата през март има хиляди декари в землищата, които в момента са езера.

Тази година беше характерна и с много ниски температури между 22 и 30 януари и през м. февруари, когато температурите падаха до минус 20-22 градуса под нулата. Така по-чувствителните земеделски култури загинаха. Констатирахме много големи площи с ечемик от застрахованите, които са измръзнали.

Има също така площи със застрахована зимна рапица, която измръзна в региона на Ямбол, в Провадийския регион и в района на Добруджа. Част от пшеницата, засята късно, също е измръзнала в отделни участъци, но все пак при нея няма големи поражения. При пшеницата по-скоро имаше наводнение и киша като рискове. Последните големи дъждове от 9-13 март повишиха нивото на подпочвените води и се получи т.н. „окачена влага“ и големи езера върху засетите площи. Най-изявени са те в района на с. Венец край Карнобат - земи, които се обработват от Винпром „Карнобат“ и в които не може да се влезе, за да се оценят щетите. От дъждовете имаше проявление и на рисковете „извлечане и изнасяне“ в Добруджа, в Карнобатския и Провадийския регион, в района на Ямбол. В Централна Северна България няма измръзване на земеделски култури. Основните щети от измръзване и проливни дъждове бяха в земите от Варна на запад до района на Попово и Търговище,

Темата разработи ИЛЕАНА СТОЯНОВА, снимки ГЕОРГИ ДЕРМЕНДЖИЕВ



както и в южната част на Русенския регион. Предварителните ни оценки към м. март сочат щети от всички изброяни рискове от порядъка на 300 хил.лева.

Бих казал, че след миналогодишните проявления на природата хората започнаха да се интересуват от риска „наводнение и киша“. В момента има интерес този риск да се предложи и за пролетните култури - ечемик, сънчоглед и царевица.

Не бих казал, че срещаме подкрепа от страна на държавата, напротив, ние поемаме ангажиментите й, когато се изпускат избори в речните корита и реките излизат от бреговете си и заливат обработваема земя. Това е много неприятно за нас, защото трябва да обясняваме на застрахованите стопани, че причините не са в пороите, а в изпускането на някой избори. Да не говорим, че много от каналите са задърстени от дървета и хрести и след някоя висока водна стена може да се разлее върху земеделските култури и да причини повредите, които ние изплащаме като обезщетения.

**ДЕТЕЛИНА ЖИВКОВА**, ръководител направление „Селскостопанско застраховане“ в „HDI Застраховане“

Настипилите щети по земеделски култури през 2006 година до месец април са основно от ниските температури, регистрирани в края на месец януари и средата на месец февруари. Част от площите, засети с ечемик, който е значително чувствителен на ниските температури, ще бъдат разорани и засети отново с други култури. Повредите по пшеницата са незначителни. Има загуби на реколта, причинени от наводнения, там, където посевите са в близост до реки, както и частични извлечения на житни култури вследствие на проливните дъждове. Това се наблюдава в района на Плевен, Ямбол, Стара Загора, Каварна, Добрич. Значителните валежи се отразяват негативно на пролетната сеитба, която няма да приключи в най-подходящия за културите срок.

Голяма част от земеделските производители приключиха 2005 година на загуба от производството на хлебно зърно. Липсата на средства е и основна причина за намаляващия интерес към застраховане. Вече отпадна и задължителният елемент за застраховка, изискан от ДФ „Земеделие“. Очаква се през 2006 година много голям брой земеделски производители да се окажат без застрахователна защита, която при природните бедствия е единствен начин за получаване на средства срещу загубите.

При съществуващата пазарна икономика застраховката като задължителен елемент трудно може да се наложи, тъй като тя се калкулира в разходната част при производството и осъществява още повече произведената селскостопанска продукция и повишива нейната себестойност. Подпомагането в рамките на Европейския съюз в първите години ще бъде 25% от реалната помощ, която получават старите страни-членки. Това прави нашето производство не особено конкурентно. Това, което може да бъде получено като помощ от нашата държава и което се обсъжда и в някои страни от Европейския съюз, е държавата да отпусне средства за застраховане. По този начин земеделските производители ще имат осигурена застрахователна защита, а застрахователите ще обезщетяват нанесените загуби от природните бедствия, вместо всяка година да се чакат пари от държавата. Това може да се направи ако не за всички отглеждани култури, то поне за стратегически важните за България такива и най-вече за производството на пшеница.



## РОЖДЕНИЦИ

### И КРАСИМИР СТАНКОВ - НА ПОПРИЩЕТО ЖИЗНЕНО В СРЕДАТА



Щастлив юбилей от-празнува и нашият ве-рен приятел навръх рождения си ден - 18 май, в ресторант „Крим“. Дойдоха му на гости най-добрите приятели в живота и негови коле-ги-партньори, с които разделя съдбата си в застрахователния биз-нес. Тук бяха всъщност изтъкнати специалисти от финансовите среди на България. Най-ра-достни и развлънавани бяха, разбира се, най-близките на сърцето му от неговото семейство.

Много думи бихме му дарили в знак на при-знателност за съпричастието му с в. „Застраховател прес“, който под-крепи безрезервно иде-

ята за създаването, как-то и авторите, реализи-рали тази идея. Да даде господ всекиму такова безкористно и всеот-дайно приятелство. То е още по-скъпоценно, ко-гато е от човек с високи професионални и мор-ални стойности, от чо-век, който не парадира нито с чувствата, нито със знанията, нито с успехите си, а най-ес-тествено те озарява с характерната си усмивка и те стопля с красиви жестове и думи.

И пак ще кажем -

щастлив бе този юби-лей за **Красимир Стан-ков**, защото именно на попрището жизнено в средата, белязано от цифрата 50, той е лич-ност със своя богата биография, спечелил ав-торитет и признание от тези наоколо в неговата житейска и професио-нална среда. Той е умен събеседник, сладкоду-мец в общението си и винаги благонастроен. С което печели привър-женици, сподвижници, приятели и съучастни-ци, които му се доверя-ват. Високо признание бе и изборът на воде-щия световен брокер „Марш“ да му повери представителството си в България.

Такъв бъди и през следващите 50 години, скъпи ни приятелю! Рад-вай се на блялото видело и на светлите простори пред очите ти, в които по дълги пътища да вървиш към своето съвър-шенство и към обятията на хора, които те даря-ват с близост. Бъди бла-гословен от съдбата за щастлив живот!